

Положення про домашню освіту: причини державних поступок і переваги для християн

У радянські часи для адвентистів існувало декілька суттєвих випробувань на вірність Господу. Одне – вихідні по суботах, які практично завжди були робочими днями. Інше – заборона водити дітей до церкви. І якщо в першому випадку віруюча особа, будучи звільненою через релігійні погляди з роботи, шукала іншу посаду, у другому випадку на дітей з віруючих сімей очікувала низка профілактичних заходів. Це і вичитування на лінійці та демонстративне заниження оцінок, і навіть позбавлення батьків права на виховання і відправлення їхніх дітей до інтернату.

Незалежна Україна єдиною з пострадянських республік не переглянула Закон “Про свободу совісті й релігійні організації” 1991 року. У нашій державі досягнуто найвищий на пострадянському просторі рівень релігійної свободи, зокрема для віруючих родин.

Черговою важливою інновацією стала можливість для батьків організувати індивідуальну домашню школу для своїх дітей. 1 липня 2019 року набуло чинності [Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти](#) № 547/93518 від 22.05.2019. Згідно із документом, держава узаконює нові форми освіти. З’явилася [сімейна \(домашня\) форма освіти](#). Тут держава йде назустріч бажанню батьків організувати навчання своїх дітей, залишаючи за собою право оцінювати рівень знань учнів.

Чому Міносвіти погодилося на такі зміни?

До цього держава давала можливість перейти на індивідуальне навчання лише за наявності поважних причин і обов’язково при погодженні з місцевим управлінням освіти. Тоді існувало дві форми для індивідуального навчання: екстернат і педагогічний

патронаж.

Форма екстернату допускалася при неможливості відвідування учнем навчального закладу або навпаки, оволодіння ним знаннями швидше від однолітків.

За власним бажанням перейти на таку форму навчання було неможливо.

Іншою формою був педагогічний патронаж, передбачений для учнів, які не можуть відвідувати школу щодня. Під такими обставинами розумілися випадки, коли дитина перебуває на стаціонарному лікуванні або відвідує клас, у якому менше 5 учнів. Остання обставина широко представлена у сільських школах ([з 1991 року в Україні закрили близько 5000 шкіл](#)).

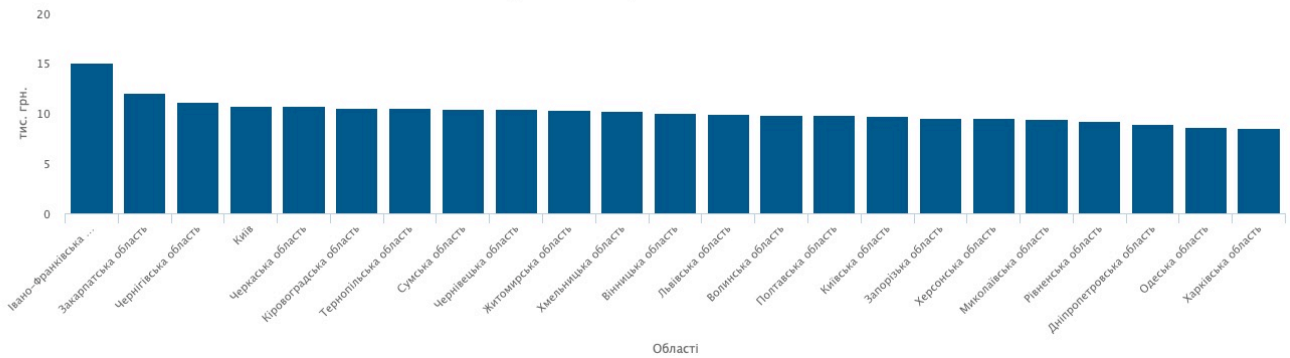
Яка кількість шкіл готується для закриття в майбутньому? Урбанізація триває – уже [70% українців живе в містах](#). Потрібна була додаткова форма навчання там, де присутність вчителів є неможливою, зокрема з фінансових причин.

Фінансові питання – ще одна складова поява нової форми навчання

Скорочується середня кількість учнів на одного вчителя. Зараз вона складає 8 учнів (у 1991-1992 роках становила 13). Це скорочення більш притаманне для сільських шкіл. Проте у більшості міських шкіл класи переповнені, що також негативно впливає на рівень виховання і навчання.

Ось [витрати на навчання одного учня за рік](#):

Витрати на одного учня за областями, 2014

Завдяки густоті населення в окремих областях собівартість навчання там стає значно меншою. І навпаки, для територій, де переважають сільські школи, собівартість обслуговування освіти зростає. У сільських регіонах додатковою статтею витрат стає робота шкільних автобусів. А ресурсів на підтримку такого обслуговування стає менше.

Що з рівнем знань?

Не секрет, що для сільських абітурієнтів для вступу до ВНЗ існує коефіцієнт 1.02. Тобто, порівнюючи з містом, рівнем знань сільські школи помітно поступаються. Спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням якогось предмету у найбільших містах 20,3%, у великих містах – 14,5%, середніх містах – 11,4%, у малих містах – 8,3%. І лише 2% учнів сільських шкіл можуть навчатись у таких класах. Наприклад, у Житомирській області майже 20% шкіл не мають підключення до інтернету. У половині українських шкіл швидкість Інтернет-підключення становить менше 10Мбіт/с. Це означає, що там неможливо використовувати Інтернет для роботи з будь-яким освітнім контентом.

Схоже, причинами лібералізації законодавства про домашню освіту є спроба зменшити кількість учнів у переповнених класах і надати альтернативу відносно освіти там, де існування школи є фінансово обтяжливим.

Однією з мотивацій переходу на домашню освіту пропонують самі школи, якщо батьки відмовляються від щеплень своїм дітям. З

таких причин батькам пропонують особисто навчати своїх дітей.

Батькам-християнам така форма навчання надає широкі можливості впливати на освіту дітей. [Попит на репетиторські послуги зростає в Україні на 15% щороку.](#)

Інколи батьки бачать, що дитина у звичайній школі не засвоїла уроки і потребує додаткового навчання. Це стається й через конфлікти з однокласниками й педагогами, а то й через нездатність чи небажання вчителя донести інформацію на уроці. Отже відповідальні батьки будуть зацікавлені в тому, щоб запросити репетитора і зберегти час дитини, ефективно використовуючи його саме для навчання. Також можливо саме ця постанова про домашнє навчання стане корисною для віруючих родин у майбутньому в зв'язку з досить імовірним введенням уроків з гендерної просвіти. Особливо якщо будуть виховувати в учнів нахил до зміни статі чи утворення одностатевих "шлюбів".

Які будуть реальні причини використання такої опції саме віруючими батьками, поки що невідомо. Можливо, домашня форма навчання дитини потребує більшого фінансування з боку батьків, але врешті, дитина через індивідуальний підхід отримає кращі результати у навчанні.

Наразі ж скористатися формою домашнього навчання можна, написавши заяву на ім'я директора школи ([зразок тут](#)). Дитина буде прикріплена до ліцензованої школи. І саме ця школа повинна буде перевіряти рівень знань такої дитини.

Олег Литвиненко